
Opgaver til grundskolen

Vi besøger retten

udarbejdet af Tina Krogh

Bogen kan bl.a. købes på forlagetepsilon.dk eller på 21757581

Opgaverne med kommentarer til læreren kan downloades
fra forlagetepsilon.dk

Magtens tredeling

Opgave 1 – Den lovgivende magt

Giv 3 konkrete eksempler på, hvordan den lovgivende magt senest er anvendt. Søg eventuelt hjælp i stikord som: Ændringer i folkeskoleloven, forsvaret, §9 stk. 1 i udlændingeloven, den kriminelle lavalder osv.

Opgave 2 – Danske love 1

Beskriv 3 nyere love og 3 gamle love (minimum over 30 år gamle – gerne meget ældre) der gælder i Danmark i dag.

Opgave 3 – Danske love 2

Hvis du/I kunne indføre 2 nye love i Danmark i morgen, hvad skulle de så omfatte? Argumentér, hvorfor du/I mener disse love ville være gavnlige for det danske samfund.

Opgave 4 – Den udøvende magt

Giv 2 konkrete eksempler på, hvordan den udøvende magt anvendes og hvornår. Søg eventuelt hjælp i stikord som: Tyveri, færdselsovertrædelser, navngivning af et barn inden det er fyldt 6 måneder, bøder ved fødevarer-smileys, udsending af soldater til eksempelvis Afghanistan.

Opgave 5 – Grundloven

Beskriv/fortæl med egne ord, hvad disse begreber ifølge Den danske Grundlov, betyder:

- ytringsfrihed?
- religionsfrihed?
- undervisningspligt?
- værnepligt?

Opgave 6 – Rettigheder

Nævn nogle af de grundlæggende rettigheder man har som borger i et demokratisk land som Danmark.

Opgave 7 – Justitsministeriet

Hvem er Danmarks nuværende justitsminister?
Har han/hun en uddannelse? Hvilken?
Hvordan er han/hun udvalgt til jobbet?
Hvad har Danmarks justitsminister ansvaret for?
Undersøg, hvad Danmarks justitsminister laver på en hel almindelig arbejdsdag.

Rettenns arbejde

Opgave 8 – Civilsager

Giv mindst 4 konkrete eksempler på nyere civilsager.
Søg eventuelt hjælp via en søgning på internettet.
Det kan være på **domstol.dk** eller det lokale domhus.

Opgave 9 – Straffesager

Giv mindst 4 konkrete eksempler på en straffesag.
Søg eventuelt hjælp via en søgning på internettet.
Det kan være på **domstol.dk** eller det lokale domhus.

Opgave 10 – Sager behandlet ved domstol 1

Hvilke af disse sager kan afgøres uden en domstols medvirken? Forklar hvorfor/hvorfor ikke.

1. Besiddelse af narko
2. Vælde en ældre dame på fortovet, så hun falder og slår sig
3. Desertering
4. Tyveri, hvor butiksejeren anmelder det til politiet
5. Køre 70 km/t i byområder
6. Køre over for rødt på cykel
7. At man ikke officielt har navngivet sit barn efter 6 måneder
8. At man som kasserer i en idrætsforening betaler en regning uden bestyrelsens tilladelse
9. Ulovlig parkering
10. At man gentagne gange ikke betaler husleje
11. Afstraffelse af børn ved slag
12. Køre uden hænder på cykel
13. Køre fuld på cykel
14. Vold mod et andet menneske
15. At man ikke møder op til session eller udebliver ved indkaldelse til aftjening af værnepligt
16. Modtagelse af dagpenge eller kontanthjælp, mens man ikke opholder sig i Danmark
17. At arbejdsgiver ikke betaler løn eller feriedagpenge til ansat, fordi den ansatte er sygemeldt
18. Privat videresalg af sodavand og slik
19. Skilsmisse
20. Mobning på arbejdspladsen
21. Gentagende manglende betaling af sine regninger
22. Salg af gammelt kød
23. Salg af fødevarer tilsat vitaminer
24. Henkastning af affald på offentlige steder
25. Gentagende affaldsdumping i naboens have
26. Rygning i offentlige bygninger
27. At man sparker en politimand, der anholder en for at deltage i en lovlig demonstration
28. Løbetur i offentlig park uden noget tøj på
29. Affyring af fyrværkeri den 6. januar
30. Privat salg af fyrværkeri
31. Opbevaring af 14 L benzin i garagen eller kælderen eller på altanen
32. Videresalg af varer man ikke kender oprindelsen af
33. Privat afskaffelse af døde dyr
34. Drikke mindreårige søskende fulde eller udsætte dem for fare
35. At man ikke møder op til samfundstjeneste

Opgave 11 – Sager behandlet ved domstol 2

Giv 5 andre konkrete eksempler på sager, der ender ved en domstol.

Opgave 12 – Fogedretten

Hvilke af disse 3 eksempler kan ikke ende i fogedretten og hvorfor?

Manglende betaling af en biblioteksregning for en bog, man har afleveret for sent

At man nægter at udlevere sine børn til samkvem med fraskilt ægtefælle

At man sætter ild til skolens cykelskur

Opgave 13 – Tinglysningsretten 1

Forklar/beskriv med egne ord, hvad udtrykket *at have pant i* betyder?

Opgave 14 – Tinglysningsretten 2

Hvornår skal man selv tinglyse?

Hvem kan have interesse i at sikre at deres rettigheder bliver tinglyst?

Hvorfor skal man tinglyse sine rettigheder?

Hvad betyder det, at man tinglyser sine rettigheder?

Hvad kan der ske, hvis man ikke har tinglyst sine rettigheder?

Opgave 15 – Tinglysningsretten 3

Gå ind på tinglysning.dk og udarbejd 5 spørgsmål til noget du/I ikke forstår.

Byt opgave med en anden eller en anden gruppe, og prøv om I kan besvare hinandens spørgsmål.

Opgave 16 – Sø- og Handelsretten

Hvilken af disse sager er ikke en sag i Sø- og Handelsretten og hvorfor?

1. Får ikke job grundet mistanke om graviditet
2. En butik lover at være landets billigste på den nye iPhone (men er det ikke)
3. Nyt Sony-anlæg købt på afbetaling, hvor man ikke har betalt afdrag

Opgave 17 – Højesteret

Udarbejd en case der ender i Højesteret. Beskriv forløbet, beviserne og afgørelserne.

Opgave 18 – Farums tidligere borgmester, Peter Brixtofte 1

Undersøg, hvad sagerne mod Farums tidligere borgmester, Peter Brixtofte handlede om.

Opgave 19 – Farums tidligere borgmester, Peter Brixtofte 2

Undersøg, hvilken sag mod Peter Brixtofte der kom for Højesteret.

Hvorfor kom denne for Højesteret?

Hvad endte sagen med?

Opgave 20 – Fri proces

Hvad skal der til for at kan få fri proces i en retssag?

Hvor og hvordan skal man henvende sig?

Borgerens kontakt med retten

Opgave 21 – Tiltalt

Hvad sker der, hvis en tiltalt ikke møder op i retten?

Opgave 22 – Vidne

Hvorfor behøver man ikke vidne, hvis ens familie er indblandet i sagen?

Diskutér, hvad der er godt, og hvad der kan være skidt ved, at denne mulighed findes?

Opgave 23 – Nævning 1

Undersøg, om man kan undgå at blive nævning? – Hvis ja, hvordan?

Opgave 24 – Nævning 2

Beskriv, med egne ord, forskellen på nævninge og domsmænd?

Opgave 25 – Nævning 3

Udtænk en sag, der kunne være spændende, at være nævning i, og fortæl hvorfor?

Opgave 26 – Lukkede retssager

Find 2 konkrete eksempler på lukkede retssager.

Har eksemplerne noget til fælles?

Forklar, hvorfor det kan være nødvendigt, at afholde et retsmøde for lukkede døre.

Rettenns Øvrige personer

Opgave 27 – Jurist

Hvordan uddannes man til jurist i Danmark?
Hvordan bliver man advokat i Danmark?

Opgave 28 – Opførsel i en retssal

Diskutér, hvad der kan være grunden til, at man i en retssal ikke må give udtryk for sin glæde eller vrede over en dommers afgørelse? Nævn eksempler på, hvornår dette kan være meget svært at overholde.
Hvilke konsekvenser kan det have, at man ikke overholder denne regel?

Forbrydelse og straf

Opgave 29 – Skyld 1

Forklar, hvordan man kan bevise, at en person er skyldig i eksempelvis et tyveri?
Hvad skal der til, for at det er bevist?

Opgave 30 – Skyld 2

Forklar med egne ord, hvad udtrykket *uskyldig indtil det modsatte er bevist* betyder.

Opgave 31 – Skyld 3

Diskutér/forklar, hvad det betyder *at det skal være bevist over enhver tvivl*, for at man kan dømmes skyldig i det danske retsvæsen.

Opgave 32 – Beviser 1

Udarbejd en case, hvor tvivlen kommer den tiltalte til gode.

Udarbejd en case, hvor det er bevist over enhver tvivl, at den tiltalte er skyldig.
Hvilke beviser eller mangel på beviser, er udslagsgivende i disse to sager?

Opgave 33 – Beviser 2

Giv 2 eksempler på sager, hvor lovovertrædelsen ikke er fuldbyrdet (direkte udført), men hvor der alligevel er bevis nok til, at den tiltalte kan dømmes.

Opgave 34 – Bødestraf 1

Hvilke af disse sager giver ikke bødestraf, begrund hvorfor?

1. Gå overfor rødt i et fodgængerfelt
2. Spytt på gaden
3. Smide skrald på gaden
4. Besiddelse af ulovligt medicin
5. Slagsmål på åben gade med efterfølgende skader på de involverede
6. Deltagelse i varslede demonstrationer
7. Deltagelse i varslede demonstrationer, der kommer i klammeri med myndighederne
8. Besættelse af et hus, der er ejet af en anden
9. Parkere mindre end 10 meter fra hjørnet af et vejkryds
10. Råbe grimme ting efter en politimand

Opgave 35 – Bødestraf 2

Undersøg, hvad den mindste bødetakst er?

Søg eventuelt hjælp via politi.dk.

Undersøg om bødetaksten er ens for alle for den samme lovovertrædelse.

Opgave 36 – Straffe

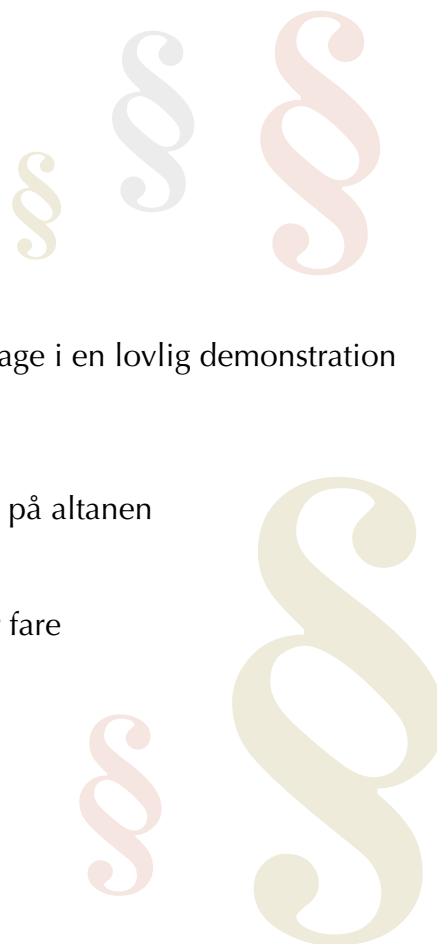
Undersøg, hvilke straffe, af de opstillede sager fra opgave 10, der kan give/giver: Påtale, bødestraf, ubetinget fængselsstraf, betinget fængselsstraf.

Hvilke af sagerne vil blive noteret i en straffeattest?
Hvor længe vil de stå der?

1. Besiddelse af narko
2. Vælte en ældre dame på fortovet, så hun falder og slår sig
3. Desertering
4. Tyveri, hvor butiksejeren anmelder det til politiet
5. Køre 70 km/t i byområder
6. Køre over for rødt på cykel
7. At man ikke officielt har navngivet sit barn efter 6 måneder
8. At man som kasserer i en idrætsforening betaler en regning uden bestyrelsens tilladelse
9. Ulovlig parkering
10. At man gentagne gange ikke betaler husleje
11. Afstraffelse af børn ved slag
12. Køre uden hænder på cykel
13. Køre fuld på cykel
14. Vold mod et andet menneske
15. At man ikke møder op til session eller udebliver ved indkaldelse til aftjening af værnepligt
16. Modtagelse af dagpenge eller kontanthjælp, mens man ikke opholder sig i Danmark
17. At arbejdsgiver ikke betaler løn eller feriedagpenge til ansat, fordi den ansatte er sygemeldt
18. Privat videresalg af sodavand og slik
19. Skilsmisse
20. Mobning på arbejdspladsen
21. Gentagende manglende betaling af sine regninger
22. Salg af gammelt kød
23. Salg af fødevarer tilsat vitaminer
24. Henkastning af affald på offentlige steder
25. Gentagende affaldsdumping i naboens have
26. Rygning i offentlige bygninger
27. At man sparker en politimand der anholder én for at deltage i en lovlig demonstration
28. Løbetur i offentlig park uden noget tøj på
29. Affyring af fyrværkeri den 6. januar
30. Privat salg af fyrværkeri
31. Opbevaring af 14 L benzin i garagen eller kælderen eller på altanen
32. Videresalg af varer man ikke kender oprindelsen af
33. Privat afskaffelse af døde dyr
34. Drikke mindreårige søskende fulde eller udsætte dem for fare
35. At man ikke møder op til samfundstjeneste

Opgave 37 – Straffeattest

Undersøg, hvad *foranstaltninger efter § 68-70* betyder.
Undersøg, hvad *tiltalefrafald med vilkår* betyder.

Opgave 38 – Betinget dom

Giv 3 eksempler på konkrete sager i Danmark, der har udløst en betinget dom.

Opgave 39 – Fængselsstraf

Undersøg, hvilket arbejde man kan have, mens man afsone sin straf i et dansk fængsel. Undersøg, om man får løn for det arbejde, man udfører, mens man er i fængsel.

Opgave 40 – Straf i eget hjem

Giv et konkret eksempel på en sag, hvor den tiltalte har fået lov til at afsone sin straf i eget hjem.

Hvilken straf kan man få lov til at afsone i sit eget hjem?

Undersøg hvilke argumenter, der talte for, at denne lovændring blev vedtaget.

Hvilke fordele og hvilke ulemper kan der være ved at få lov at afsone sin straf i eget hjem?

Hvad sker der, hvis man forlader sit hjem uden tilladelse?

Søg eventuelt hjælp via **borger.dk**.

Opgave 41 – Varetægtsfængsling

Forklar med egne ord, hvad det betyder, at man bliver varetægtsfængslet.

Undersøg hvilke betingelser, der skal være opfyldt, for at man kan varetægtsfængsles.

Opgave 42 – Sigtelse

Forklar med egne ord, hvad det betyder, at man bliver sigtet.

Undersøg hvilke betingelser, der skal være opfyldt, for at man kan sigtes i en sag.

Opgave 43 – Fængselsstraf/livstid 1

Hvorfor tror du/I, at en fængselsstraf på livstid i Danmark i gennemsnit kun er 16 års fængsel?

Hvornår vurderes afsoningslængden for første gang?

Opgave 44 – Fængselsstraf/livstid 2

Undersøg sagen om Palle Sørensen, der slog fire politibetjente ihjel i 1966.

Hvorfor kom han til at sidde bag tremmer i 32 år og 8 måneder?

Opgave 45 – Udvisning

Giv 2 konkrete eksempler på sager, der har ført til udvisning af en person fra Danmark.

Hvorfor blev personen udvist?

Opgave 46 – Udlevering

Hvilke grunde kan der være til, at et land beder om at få en dansk statsborger udleveret til retsforfølgelse?

Find 2 konkrete eksempler på anmodning fra andre lande om, at få udleveret en dansk statsborger.

Hvad handlede disse sager om?

Hvem bestemmer om en person kan udleveres fra Danmark til retsforfølgelse i et andet land?

Hvilke forhold skal overholdes, for at Danmark kan udlevere en dansk statsborger til retsforfølgelse i et andet land?

Opgave 47 – Fængsler

Hvor mange lukkede fængsler findes der i Danmark, og hvor ligger de?
Hvor mange åbne fængsler findes der i Danmark, og hvor ligger de?

Hvilke indsatte kan få lov til at afsone deres straf i de åbne fængsler?
Giv et eksempel på en konkret sag.

Hvilke indsatte kan absolut ikke få lov at afsone deres straf i et åbent fængsel, men skal sidde i et lukket fængsel?
Giv et eksempel på en konkret sag.

Opgave 48 – Den kriminelle lavalder 1

I Danmark er den kriminelle lavalder i 2010 blevet sænket fra 15 år til 14 år.
Det betyder, at børn på 14 år og derover kan straffes.

Undersøg, hvad der var politikernes argumenter for denne lovændring.

Opgave 49 – Den kriminelle lavalder 2

Undersøg via internettet eller det lokale domhus sager, hvor børn under 14 år har været involveret i kriminalitet.

Hvad er der sket med disse børn?

Opgave 50 – Den kriminelle lavalder 3

Diskutér hvad I mener om, at den kriminelle lavalder i Danmark er sænket fra 15 til 14 år.

Skriv et læserbrev, hvor du/I fortæller, hvad du/I mener om denne lovændring.

Find eventuelt inspiration i nogle af nedenstående udsagn:

- hårdere og flere straffe giver mindre kriminalitet
- man skal hjælpe børn og unge ud af et dårligt miljø, i stedet for at straffe børnene
- straf, behandling og uddannelse skal kombineres
- forældrene til kriminelle børn bør også have en straf, da de har et ansvar for deres børns opførsel
- unge mennesker på 14 år er ikke længere forældrenes ansvar, derfor bør de selv tage ansvaret for deres handlinger
- kriminelle børn bør flyttes fysisk væk fra det miljø de kommer fra – en tvangsfjernelse

Opgave 51 – Besøg i retten

Planlæg et besøg i retten – hvad skal man være opmærksom på?
Kan man bare troppe op, eller er der særlige hensyn at tage?

Opgave 52 – Spil

Udarbejd et spil (brætspil, spørgsmålsspil, vendespil, spil på internettet eller lign.), omhandlende Danmark som et demokratisk land og de love, der gælder i Danmark.

Byt spil og prøv de andres spil.

